

DZIEDĀ

- Zinu, tu neatkrūtes
- Arzāji pa pēdējo
mīlas cēlu
- Vai laimījam sācis
mādi + tavs lielums?
- Kas samierinās ar
īstībām, kas netic
nākotnei?
- 5 minūtes vai 5 gadi
līdz brīdībai, bet
laimis nav laika.
- Dīve - dramatisks
vēla

Monta Kroma

M.K.

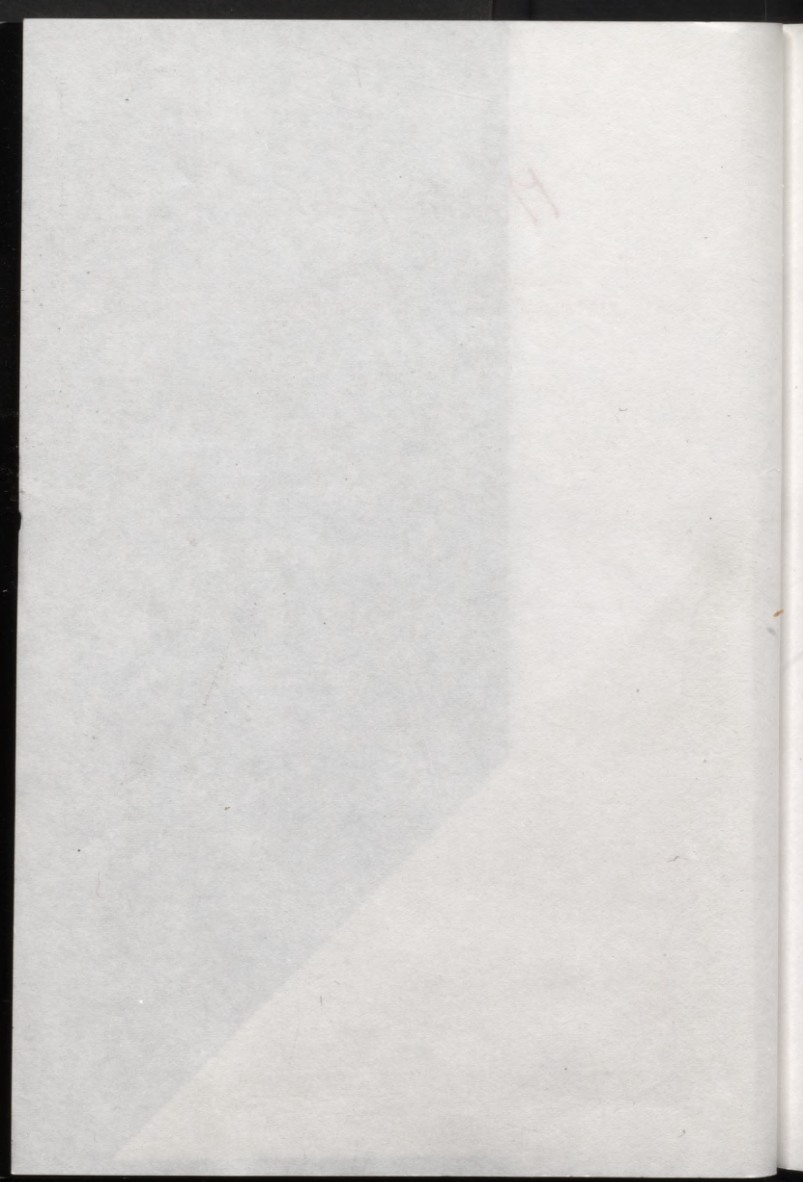
- Zinu, tu neatskaities
- Arzūji pa pēdējo
mīlas ceļu
- Vai laiks jau sācis
nādi + Taus lielums?
- Kas samierinās ar
Tēstību, tas netie
nārothēi?
- 5 minūtes vai 5 gadi
līdz brīdībai, bet
laiks nav laika.
- Dīve - dramatiska
viela

M. K.

7A *Monta Kroma*

Monta Kroma

... 22246

0301022246

UDK 821.174-1(081)
Kr 770

Grāmata izdota ar
KULTŪRKAPITĀLA FONDA
atbalstu

Māksliniece HELĒNA HEINRIHSONE
Redaktors JĀNIS SIRMBĀRDIS
Par izdevumu atbild VERONIKA LĀCE

ISBN 9984-556-75-1

© Helēna Heinrihsone, ilustrācijas, 2001
© Izdevniecība "Sol Vita", 2001

○ ○ ○

Neatskatos.

Eju pa pēdējo mīlas ceļu.

(Šis ceļš saplūdis ar sapulču ceļu,

ar runāšanu,

ar vārdu birumu.)

(Tas ir dīvains ceļš – it kā

pa tālu parketa grīdu un it kā

pa paparžu klājienu.)

Tu vadi sanāksmi,

un es esmu šai sanāksmē.

Vārdu birums?

Gandrīz visi vārdi ir sāpīgi,

katrs runā patiesību – (it kā

migla kristu pār mums...)

Bet – lai kādi vārdi – vēl ticība,

mazliet ticības, bet tomēr ir.

Tu, vadot sanāksmi, esi piecēlies.

(Redzu Tavu stiegro augumu.

Redzu Tavu seju,

niknā apņēmībā.) Bet – (it kā

migla kristu pār mums...)

Tu, vadot sanāksmi, esi piecēlies.

2246
Vai es varu noliekties,
nolikt savu skepsi un
savu spēku
pie Tavām kājām?
Dziļi
noliecos,
un svēts ir šis brīdis.
(Šis ir mans skaudrākais, vispersonīgākais
dzejolis.)
Es bezgalībā mierīga eju.

1. Tuvs, nu snievsig bei bei stāst

2. Nedrīkst pārāk tuvu pieiet.

3. Vajag atstatumu.

4. Tas ir savādāk.

5. Vajag maigu mieru dvēselē,

6. un tā raudzīties.

7. Vajag apzināties pašam sevi.

8. Nedrīkst pārāk tuvu,

9. var uzliesmot,

10. var izplēnēt.

11. Tik tuvs, ka jāiet prom.

111

○ ○ ○

Kāds šad tad piezvana un klusē,
baidos, tu tas neesi.
Bet es nupat skatos
saulē
pa atvērto logu,
un pēc šī zvana man ir prieks.
Es gan esmu grēcīga,
es allaž (ne bieži) tev piezvanu darbā,
un atbild tavs "allo",
tava ielauztā balss,
tava plosošu rūgtumu zinoša balss,
gatava tūlīt rīkoties balss.
Es kā apdegusi
nolieku klausuli. Un –
tava balss
mani saēd,
pamatīgi sakošājot.

o o o

ir vēsas

lūpas

cik tavas

lūpas

ir vēsas

tā tikai pavasara lietus līst

līst un čukst

līst uz kaila gaisa skvēros

līst uz kailiem zariem skvēros

līst uz kailuma

līst uz kailām lūpām skvēros

līst uz kailiem soliēm skvēros

līst uz kailuma

līst uz kailām ietvēm skvēros

līst un čukst

ir vēsas

lūpas

cik tavas

tavas lūpas kā zēnam

paveras un lāsīti norij

paveras un lāsīti uzpūš uz manām

manas lūpas kā veidojums

ir vēsas

lūpas

cik tavas

tavas lūpas lāsīti norij

tavas lūpas lāsīti uzpūš uz manām

manas lūpas kā veidojums

ir vēsas

lūpas

cik tavas
lāsīti norij
lāsīti uzpūš uz manām
kā veidojums
ir vēsas
lūpas
cik tavas
lūpas
ir vēsas
čukst un līst
uz kailuma līst
tā tikai pavasara lietus līst

1969

Manā atmiņā iekalta šāda saruna:

– Vai es Tev patīku? –
stulbi vaicāju.

Tu aši un noteikti atbildēji:

– Jā.

No tā brīža pagājis ilgs laiks.

Kaut arī Tu nestāvēji uz vietas,
mani

gadi aizvizinājuši tālu no Tevis.

Tu man esi palicis cieši

blakām,

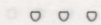
es Tevi atzīstu kā skaidru,

šķīstu,

kā Kristu. Un arī gudru.

Bet kāda esmu Tev?

Pašlaik –
mūsu zeme ir – domāšana.
Tavi soļi,
tavi žesti izsaka daudz ko, un –
tu esi daudzskaitlis,
tu esi – jūs, mēs.
Visiem kopīga vēlēšanās,
bet tā ir tava vēlēšanās.
Vēlēšanās tauta. Sapņu tauta.
Nomāktie top par gribas tautu
uz Latvijas zemes,
kas pašlaik –
vulkāns.

Man vairs nepatīk
trotuāri,
kas ir parasti un it nekas cits.
Man nevajag arī trotuārus,
kas nezin
tevi.
Man jāiet pa trotuāriem,
kas ir bezgalības,
kas ir galējības,
kas manus lēnos soļus
rauj uz priekšu
pretī kaut kam.

Uzticos svešam,
 ja redzu viņa acīs gaismu,
 tas ir dīvains pienākums –
 uzticēties svešiem,
 tāds naivs maigums pret pasauli,
 domājošie,
 vienmēr esmu ar jums.
 Uzticos tev, tavām dziļēm,
 manu agro rītu
 draugs,
 kad pēc kafijas tu ej pie molberta.
 Ļoti uzticos Jānim.
 Uzticos saviem mūža gadiem.
 Uzticos, uzticos...

Ir labi, ka tik pamatīgi sagrauta
ir mūsu pasaule,
esam sanākuši bariņā
un skatāties tevī,
Jāni,
gaišā, brīvā.
No vēstures nāk līdzī šaubas,
esam gatavi
zaudēt
visu uz visiem laikiem,
esam sanākuši bariņā
un skatāties tevī,
Jāni.

Mēs stāvam lokā ap tevi, Jāni.
Tu laikam atnāci mums sacīt
rudzu vārdus,
jo no tevis nāk rudzu dvesma.
Varbūt tu atnāci no
pļavām.
Varbūt no mājas, varbūt,
varbūt...
Tu mums saki:
"Piekāpība, atlikšana, pusdriktēšana,
pusvarēšana
ir nāvi nesošas."
Mēs esam klusi kā mūžība.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Mie Tu noliedzoši purini galvu: pārpuošana.
Mar pārpuošana.
Tas Bet neattīstīt sevi – tas to nozīmē.
dze Tavas rokas viegli žestikulē.
Tam Raugos uz tām
atbi un domāju,
būt ar kādu vienu vārdu varētu
Un šodienu izteikt.
esin Tu saki:
par līdzdzīvošana.

Varbūt par vārdu dēvēt, kas
Varbūt par vārdu dēvēt, kas
Bet –
grieznotājs, mācītājs, vārds, kas
uztiks, ka, neapņems, ka
virtuālās dzīves, kas dzīvo
zelta.

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

0301022276

Jānis stāv pļavu vidū, un
saulei ir
balta apmale it kā
daudzi margrietiņu vainagi.
Jānis ir tik vienkāršs, ka
viskautrākais nebīsies pieiet.
Jānis stāv meža vidū, un
ozolzari
vējojas viņam ap galvu.
Jānis ir tik taisnīgs, ka
vissarūgtinātākais ies viņam klāt.
Jānis stāv pilsētas vidū, un
ielas ar
ļaudīm un
autobusiem riņķo
tāpat kā debess, kas
pilna ar kara ieročiem.
Jānis ir tik nelokāms, ka
visapjukušākais nāks pie viņa.

Mierīga, pierādījumus neprasoša pārlicība.

Mans zods, iespiests dūrē.

Tas mans žests ir par nupat uzrakstīto
dzejoli.

Tam ir tāda goda un
atbildības pilna vieta –

būt pirmajam dzejolim krājumā.

Un lai katrs runā ko runādams. Bet –
esmu pārlicināta

par savu varoni, kurš ir

grāmatas varonis,

kurš savā dzīvē ir

varonis.

Varbūt par varoni dēvēt – tas ir arhaiski?

Varbūt par varoni dēvēt – ir naivi?

Bet –

gleznotājs, šo cilvēku gleznojot,

uzliks

virš viņa galvas

zeltu.

Lūdzu, paklausies, es tev
nodziedāšu ielas dziesmu.

Tro-tro-tro.

Tu-tu-tu.

Ārs-ārs. Trotuārs.

Trotuārs un kājas. Kājas un rokas.

Ārs-ārs. Kājas iet. Pretī nāk.

Un garām aiziet.

Iela nāk, kā augšup nāk ļaužu pilns eskalators.

Ārs-ārs. Trotuārs.

Trotuārs un ritmi. Ritmi un domas.

Ritmi ir visbrīnišķīgākais tevī, pilsēta!

Tro-tro-tro.

Tro-tro-tro. Es eju. Un es eju.

Tro-tro-tro.

Tu-tu-tu.

Tu-tu-tu. Bet vai tad mēs esam uz tu?

Bet vai tad mēs esam uz tu, svešo zēn?

Vai tad mēs esam uz tu, un kādēļ tavas kājas tā saka?

Tu-tu-tu. Tu pretī nāk.

Tro-tro-tro.

Tu-tu-tu.

Tro-tro-tro.

Tu-tu-tu. Tu pretī nāk.

Un garām paej.

Tu-tu-tu.

Tu-tu-tu. Un stop! Klusums it kā simt mašīnas skrejošas,
bez signāliem.

Klusums. Un tajā es atskatos.
Un tu esi atskatījies.
Un pilsēta atskatoties mēdz kaut kā nenoteikti pamāt.
Ar manu roku.
Un tad ar tavu roku.
Tro-tro-tro.
Tro-tro-tro.
Sastapšanās un izšķiršanās – tā esi tu pati, pilsēta.
Tro-tro-tro.
Tu-tu-tu.
Ārs-ārs. Trotuārs.
Trotuārs un kājas. Kājas un rokas.

Lūdzu, nodziedi tagad
man šo ielas dziesmu,
es paklausīšos.

○ ○ ○

Kaut kas uzrūgst,
kaut kas uzmilzt,
kaut kas dvēselē top biezāks un biezāks.
Tā ir saikne ar pasauli,
traucē mierīgi elpot, jāmeklē lodspalva.
Vislabāk, ja to var izteikt
ar vienu vārdu,
bet tam jānāk caur savu iekšējo, personisko.
Apbrīnojama brīvības izjūta,
kad es rakstu –
Antiņš
(jā, viņu sauc arī par Jāni).

Nepārskatāma ir nākotne.
Īstenība mainās nepārskatāmi strauji.
Atpakaļceļš ir slēgts.

Tautai
iekšēja nepieciešamība iet uz priekšu.

Bet –
katram
dvēseles stāvoklis niansēs bezgalīgs.

○ ○ ○

Laiks parāda katra lielumu un
katra vietu.
To visi zin. Bet –
neviens nezina par sevi.
Un es arī nezināšu,
ko laiks par mani un dzejoļiem domās.
Taču tādēļ neapmulstu.
(Tā bija saruna pašai ar sevi.)
Esmu mierīga,
rakstu savus dzejoļus,
runājamus.
Dažreiz grūti rakstīt.
It kā saliekusies ietu pret vētru.

O, biju tādā frontē, kur ierocis –
 lode,
 tas ir primitīvi,
 un –
 domu tur nemaz nevajag.
 Bet –
 pašlaik
 tu stāvi tribīnē,
 tev arī ir ierocis,
 tavs ierocis – vārds.
 O, jā!
 Tu pats esi tik izteiksmīgs,
 tik saspringts
 kā vārds.
 Cik vārds ir varens ierocis.
 Ar vārdu
 var panākt visu, ko grib.
 Tu – ar ieroci.
 Tu – esi bīstams.
 Un tas ir pats labākais šodien.

○ ○ ○

Jā, dzeja nenoveco, bet –
tomēr...
Nesen vēl rakstīju,
ka jaunā domāšana, šis darāmais darbiņš
visvairāk gulstas
uz vecākās paaudzes,
uz vidējās paaudzes
pleciem.
(Protams,
visu pulkā ir vecās paaudzes pleci.)
(Man pavisam maz spēka...)
(Mani ceļa maršruti sarūk...)
(Tikai vēl dzejā.)
Un vēl – domās
esmu
ar Latvijas Tautas Fronti.
(Vēl jau ir līdzīgi man...)
Tāpēc jākorīgē:
jaunā domāšana, šis darāmais darbiņš
visvairāk gulstas
uz vidējās paaudzes,
uz jaunās paaudzes
pleciem.
Jo – jaunā paaudze tagad aug straujāk,
ir kļuvusi nopietna.
(Viss ātri atnāk, paiet un aiziet...)
(Es pašlaik gausi rakstu.)
Tagad
jāraksta galējas nepieciešamības
gadījumā.
Šis ir tāds gadījums.

Pirksti
 nepacietīgi
 dreb,
 kaut ko brīnumainu rakstot:
 pētnieki domā, ka
 mēness
 bijis zemei daudz tuvāk nekā pašlaik,
 mēness
 un
 zeme
 bijuši gandrīz viens vesels...
 Vai tādēļ mēness ietekme tik liela?
 Neapstrīdama patiesība? Nē.
 Acu galā neciešu
 kategorismu.
 Sapnis? Nē.
 (Lai gan zinātnieki visvairāk sapņo.)
 Kā tad galu galā bija?
 Dvēsele to zin,
 izzināt spēj tieši dvēsele, jo –
 dvēsele nes mēnesi sevī.

Projāmslidošie "tagad"...

Nebaidies, tā ir tapšana, kas nekad
nebeidzas, bet –
mainās.

Izvairīties no obligātām sanāksmēm,
ja tās liekas būt tukšas,
nevajadzīgas.

Noteikti neiet uz svešām svinībām, bet –
tikai tuvu draugu lokā.

Tas viss ir – tapšana,
kas mainās.

Ko es gribētu no tapšanas?

Ķecera spējas,
kas var apšaubīt visstiprākās
dogmas.

Izrādās, pati sevi nepazīstu,
 izrādās, man ir arī sekls, tukšs, dīks laiks,
 tas nedrīkst būt.

Ļoti, pat briesmīgi stingru režīmu
 cilvēks

var tikai pats sev noteikt.

Bet –
 paurķēsīmies.

Vai tad esmu matemātiķis,
 ka man vajag stingru
 režīmu?

Vai dzejoļi no režīma nebēgs
 prom?

Un vai tas laiks, kas it kā
 būtu sekls,
 tukšs

un dīks, maz tāds ir?

Vai tajos brīžos nerodas dzejoļi?

Un pēc tam: it kā

no kaut kā jau uzrakstīta
 uz baltas lapas tos pārrakstu,
 gandrīz nedomājot,
 domāts, tātad, bija agrāk,
 tais

dīkajās stundās.

Izrādās, pati sevi pazīstu.

Izrādās,
 varbūt pat sajūtu godbijību
 pret savu dzīvi.

Tu esi saviļņots?
 Jā, šodien ir viegli elpot,
 jo –
 apņēm patiesība.
 Neticami, ka es tā uzrakstīju,
 jo –
 vai tad šeit un tikai patiesība?
 Mēs dzirdam
 arī melus, vienaldzību.
 Bet tas nav liels procents,
 kas mīņājas.
 Esmu atvērta,
 manī atspoguļojas politiskā Latvija.

Pašlaik katru tukšvārdību
var skaidri saprast.
Esmu bijusi otrajā pasaules karā
un visus izietos ceļus
vēl arvien jūtu psihē,
neko par to neesmu minējusi
dzejoļos,
lai it kā nekā nebūtu bijis –
vieglāk.
(Teiksiet: tā jau nemaz nevar,
protams, bet redzēt tomēr var gan.)
Bet
Tautas fronte ir pavisam kas cits.
... visas puķes atvērušās...
(neskatoties uz gadalaiku)
latvieša dabā ir – neatvērt dvēseli,
noslēgts.
Tagad dvēseles vajā.
... kastaņi iedeguši goda sveces...

Jāiet. (Dieviņš bārās.) (Nospēra pērkons.)
 (Nospēra pērkons acu berzēšanas brīdī.)
 Nav sevi jāsaģlabā,
 nevajag atstāt stihijai garīgo dzīvi.
 Jāelpo. Jādzīvo. Jāsaprot.
 Nav sev jāuzliek
 izkārtne,
 bet jāparāda pamatīgās rievās pierē.

□ □ □

Jā, mana jūra pašlaik ir stāva.
Ir pats dzīves vidus.
(Un tā slīdēšana no zenīta – tā tikai
tāda runāšana,
nākotnes aina.)

Bet jūra visapkārt mutuļo stāva.

Katru dienu daudzreiz
manas acis –

ar tumšu, biezu mirdzumu –

it kā

muskuļu pilnas.

Katru dienu daudzreiz

manas acis –

lielu asaru pilnas.

Tai jūrā, tai dzīvē viss savienots vienlaikus.

Saule skatās tieši sejā.

Kails mans augums valgā egļu mežā, zaru appaijāts.

Trotuārs kā margrietīņa balts.

Katra diena –

nepārtrauktā,

negaidītā

kustībā.

Un smadzenēs visi kanāli strādā vienlaicīgi.

Mana

dzīve

stāv

stāva.

1981

Sienas. Mūri.
 To daudz manas zemes vēsturē.
 Cietumi. Nošaušanas. Bez skaita.
 Visapkārt nepatiesība.
 Lielu daļu savas dzīves es nodzīvoju
 šajā nepatiesībā,
 to nezinot.
 Glāba (briesmīgi teikt, bet jāsaka: glāba),
 mani glāba karš,
 kur
 es darīju godīgu sanitārdarbu,
 par mūriem neko nezinādama.
 Bet pēc uzvaras es nodzēru karu
 (kaut arī sievietē, bet karavīrs),
 vēl arvienu nekā
 nezinādama.
 Bet
 šodien mans prāts ir izplests
 no lasītā presē
 (grāmatām maz atliek,
 ir tikai prese).
 Sāku apjēgt vakardienu, šodienu
 (par maz apjēgt, ir jāzin, ir jādara),
 šodiena
 šīs sienu un mūru ēnas
 ap mani.
 Skatos ceriņos,
 kas manā rajonā zied sevišķi daudz,
 un
 neredzu,
 ka tie ceriņi.

○ ○ ○

Nepārtrūkstoša intensitāte – zinu,
tāds Tu būsi līdz galam,
līdz savam galam.
(Man gribas rakstīt par Tevi vienu,
un tādēļ
es nerunāju par kopīgo lietu.)
Man nav tik daudz spēka,
lai būtu Tev blakām
Tautas frontē.
Tāpēc es visu pārdzīvoju iztālēm.
Iztālēm?
Ar dzejoļiem es būšu Tev blakām.
(Man gribas rakstīt par Tevi vienu,
un tādēļ
es nesaku, ka būšu visiem blakām
ar dzejoļiem.)
Šai grāmatā būs daudz par to visu,
ko Tu gribi,
(ko mēs gribam).
Grāmata par ētiku un
mīlestību.

Tā ir pēdējā kauja...

Pēdējā?

Kas samierinās ar īstenību,
tas netic nākotnei.

Pēdējā?

Vajag vairāk godīguma.

Vajag skaidru morāli.

Vajag pārvarēšanu.

Pēdējā?

Vai šitie ļaudis spēj daudz pārvarēt,
pretoties sev?

Tā ir pēdējā kauja...

Pēdējā?

Bet dziesma spītīgi dzied.

šo dziesmu dziedot, cilvēki izslejas,
dziesma tic.

Es arī esmu dziesma.

Bet "Lauku Avīze" raksta:

"Vēl viss ir pa vecam. Jābrauc uz Maskavu
(apstiprināt jaunu siera šķirni). Ja
ticēt runām,
tagad rokas būtu brīvas.
Patiesībā tās vēl arvien
ir sasietas tāpat kā agrāk."

Tā ir pēdējā kauja...

Pēdējā?

Monta, vai tu vēl esi dziesma?

Dziesma, kas tic?

Mani dzejoļi tagad ir sarunas.

Sarunājos ar jums, cilvēki,
tas ir mans radošais
darbs.

Vēl mani apspīd
 lielā vakara saule. Un
 vēl nekur nevaru
 aiziet.
 Vēl
 tepat ir mani draugi,
 kas negrib būt bez manis šajā saulē.
 Vēl
 apkārt ir cilvēki,
 kas lasa manus dzejoļus,
 un es nezinu, kas ir vientulība.
 (Nezinu? Tas nav tiesa.
 Esmu vientuļa,
 kad rakstu dzejoļus, šīs stundas –
 skaistākās,
 būtiskākās.)
 Vēl
 apkārt ir visi daudzie,
 kas mani nelasa,
 bet dara savus darbus.
 Tauvas saista ar visiem, dzimtene.
 Norietēs
 saule,
 satumsīs.
 Bet domas –
 urdisies.
 Domas paliks,
 pateiktas dzejas mūžā.
 Atvadoties skatos uz jūru,
 koku ēnas mazgā manas kājas,
 sabristās dzīvē.
 Vēl
 mani apspīd
 lielā vakara saule.

Nakts...
 Ozolkroņos.
 Vainagos.
 Rokurokā ejam rotaļā.
 Ejam tādā lokā kā Latvijas karte.
 Izzīmējam Latvijas karti.
 (Loks lieks. Otru pusi neredzēt.)
 (Tikai zinām.)
 Loka vidū?
 Margrietiņu pļava. Ugunskurs.
 Milzīgs.
 (To no visurienes redz.)
 (Pazudušas pilsētas, kolhozi.)
 (Pazudusi robotu rūpnīca.)
 Izzīmējam, izdziedam Latvijas karti.
 Kartes vidus. Margrietiņu pļava. Ugunskurs.
 Milzīgs.
 (Nakts, kas atkal atnāk.)
 (Nakts, kas piepilda.)
 Līgo nakts...

Trausls. Cik trausls ir šodien cilvēks.

Jā, drosmīgs, gudrs, bet –
psihē trausls.

Godinu tevi, cilvēk,

gūzmā,

šajos sārņos, šajos viļņos,

virs šī bezdibeņa.

Nav mierīga soja.

Ir urdoša doma.

Trausls. Trausls?

Vai tas ir trausls, kas redz:

... dziļā rudenī atplaiksnī pavasara
debesis...

cilvēks tās redz, pat ja to nav.

Trausls. Tomēr trausls,
stāvot šajā nemīlošajā rudenī
zem šīm

neesošajām

pavasara debesīm.

Tikai godināt.

Neviens cilvēku nespēj aizsargāt.

Sliktums – visu,
 ko redzu,
 pasaku skaidri,
 neļauju sevi nesaprast.
 Bet –
 nesaprašanu noteikti vajag,
 nesaprašana ir visbrīnīšķīgākā, jo
 to tomēr saprot.

□ ○ ○ ○

Noteikti vajag galējības.
Jo grāvju jau nav,
jo tas jau nav braucams ceļš,
tas ir darbs – ceļš.
Pa vidu iet bailīgais.
Pa vidu iet nulle.
Tas ir kauns pa vidu iet.
Pa vidu iet ir – nekā nesaprast, negribēt.
Galējība
ir
rezultāts.
Tavs devums ir bezgalīgs.
Tu esi uzvarējis.
Galējībā
tu vari sabāzt rokas kabatās.
Tu pats arī esi galējība.

o o o

Mēs dzīvojam sarežģītā laikā.
Tādā top spēcīgas dvēseles,
ārdētas,
sintezējošas,
verdošas,
topošo uzsūkdamas,
mūžīgi
eksperimentēdamas.
Nojautu priekšvakarā,
mēs dzīvojam neierastā laikā.

◊ ◊ ◊
Negaidiet no šī dzejoļa neko citu kā
mākuļainu sestdienu
pašās maija beigās.
Kad pelēkais gaiss
tomēr ir sudrabains.

Un aiz loga ielas iet.

Jo veikali ir vaļā un ielas iet. Bet ne jau tik
lietišķi un ne jau
skriešus kā darbdienās.

Un tad pa visu pilsētu dzird, ka dzīvokli
viens ar zīmuli
švikā. Jo pilsētā
brīvajās dienās dzir-
damība ir kā jau-
naja mājā.

Un tas viens aiz garlaicības švikā.
Jo ko citu var darīt, kad vajag ar ģimeni
pārvākties uz vasar-
nīcu un paunas
jau ir saliktas, bet
laiks tāds, skaties,
vēl uzsmidzinās.

Un citi klusās, kā tas viens aiz garlaicības
švikā, un arī sāk
švikāt, jo tāpat ir
arī tiem citiem.

Un tad es ieslēdzu radio.
Ir pārraide par valodas kultūru. Un gaiša un
viegla, un sievišķīga
balss stāsta par ne-
pareizu gramatiku
dzejā un citē, un citē.
Un beidzot secina:
"Stilistikas normas ietver sevī veselu noziegumu
kompleksu."
Un es klausos, un mans iekšējais ģimīs kļūst
kā smaidošs suņa
purns. Aiz labpatikas. Čao,
kolēģi, valodas bandīti!
Un aiz loga joprojām ielas iet.
Un tagad saplūdiniet to visu kopā – un jums
paliks mākuļaina
sestiena pašās
maiņa beigās.
Kad pelēkais gaiss
tomēr ir sudrabains.

1969

Karu mēs izkarojām,
mēs, toreiz jaunā paaudze,
protams, arī vidējā.

Karu iziet. Tas ir daudz.

Tas dod milzīgu
vīrišķību.

Bet kaut kur paliek
bailes.

Tas nepāriet:
ne vīrišķība, ne bailes.

Taču tagad,
kad toreizējie jaunie

ir veči

un vidējie arī ir veči,

mums jāsāk no gala.

Pasaulei, ko esam izkarojuši,
ir jāpalīdz,

un neviens šai līdzdzīvošanai
nav ne lieks, ne par vecu.

Mēs esam tādi sirmi lāčplēši.

Šodien ir tā,
 ka gribas būt visiem kopā.
 Esmu Dubultu namā,
 bet domas pie pašlaik notiekošās
 Latvijas Tautas frontes,
 kur tūlīt
 būs
 kongress.
 (Un man vajag, lai arī fronte
 domātu par mani,
 par mani,
 kuru pat nezina,
 kurai par maz spēka, lai otrreiz
 dotos uz fronti.)
 Frontinieks. Cik dažāds viņš būtu,
 ir kopīgais:
 glābsim!
 Glābsim savu vienīgo dzīvi,
 tautu, bērnus.
 Tautas vienotība – atmoda –
 tā neļauj
 sajukt
 prātā.
 Vai jūs – jūs visi – mani redzat? dzirdat?

Saule.

Liela vētra, baltos viļņos visa jūra.

Gulbji laižas pāri galvai.

(Tikai

katra no šīm ainām

citā dienā.)

leeju.
 Vajag droši ieiet jaunā uztverē,
 jaunā domāšanā,
 nebaidoties,
 ka manos gadus tas var būt par vēlu.
 Ja to, ko saredzu,
 ko saprotu,
 neuzrakstīšu, tad tādā veidā tas
 nekad
 netaps uzrakstīts.
 Notiek liels lūzums domāšanā.
 Dzīve vien mirklis, bet –
 dīvaini –
 dzīvoju mūžībā,
 un tā tas arī paliks.
 Dažreiz dzīve rit nepārtrauktā
 darbā, dzejā,
 tas ir vislabākais laiks.
 leeju dziļāk un
 dziļāk.

o o o

Viņa tā bija

(es atdošu patiesībai tās vietu).

Viņa tā bija.

(Bet es arī tāda gribēju būt.)

(Gribētu būt viņas vietā.)

(Man sirdī tikpat daudz mīlas.)

Viņa tā bija.

Viņa lēca pāri Jāņu ugunskuram un

ielēca pašā vidū, liesmās, oglēs.

(Es sapratu, ka arī nespētu pārlekt.

man pietrūka drosmes.)

(Nokāru galvu...)

(Ak, ielieciet mani viņas vietā!)

(Ak, iedomājieties, ka es tā biju!)

(Bet varbūt tu nepastiepsi man roku?)

(Bet varbūt pastiepsi!)

(Jā, man laikam tomēr pietrūktu drosmes.)

(Es atdošu patiesībai tās vietu.)

(Bet man sirdī tikpat daudz mīlas.)

Viņa tā bija.

(Bet tu tici, ka es tāda biju...)

(Bet tici, nešaubies, es tāda esmu.)

Visā jūsu bezgaldaudzo balsu kopumā,
 jūsu runu dažādībā
 runāju ar savu balsi,
 dzirdu savu balsi, tā atšķiras,
 tā ir citādāka,
 un tādēļ esmu mierīga.
 Neviens manu dzejoli nedziedās,
 jo komponēt to nevar.
 Var tikai kādā skaņu fonā
 norunāt.
 Strīdos ar jums, nepiekrītu,
 pasaku savējo.
 Mani nevar nesaprast, it nekā
 neaizplīvuroju.
 Par dabu nerakstu. Un –
 pilsēta ir izzudusi.
 Palicis cilvēks un viņa
 domas.
 Jā, tieši domas man tagad ir –
 fokusā.
 (Un nevis tēlaini izsacītas domas,
 runāju negleznojot.)
 (Bet vai tad tā maz ir dzeja?)
 Tā ir mana dzeja.
 Kritiķi? Jā, es jau izlasu.
 Bet, ja vēlreiz rakstītu, uzrakstītu
 tā, kā bija nokritizēts.
 Jo es jau nevaru savādāk.

Vai kritiķu vajag? Vajag,
un kā vēl!
Interesanti lasīt,
viņi vērtē, ierāda vietas,
un varbūt kaut kas iekrīt arī
manī.
Bet pēdējo vārdu nesaka kritiķis.
Pēdējais runā laiks.

□ □ □

Pašlaik krīt lapas,
dzeltenas, sārtas, dzeltenas,
sarkanas.

Monta, tas ir tavs lapkritis.

Un būs –

un kaut kad atnāks ziema,
kad izelpošu,

no mutes pacelsies sarma.

Par ziemu nezinu, ko domāt.

Bija –

bija agrs pavasaris, un pēc tam bija

pilns pavasaris, bet –

pavasārī nebija domāšanas,

pašlaik tas liekas muļķīgi.

Bija – jā, jā, bija –

karsta, gara, gara vasara,

brīnumaina,

neizstāstāma. Bet –

vasarā bija arī lietus,

un man nepatīk nēsāt

lietussargu.

Vasarā sākās domāšana,

bet –

ar atbīdišanu.

Tagad.

Pašlaik.

Sabāžu rokas kabatās.
Pašlaik ir tikai domāšana.
Domāšana
zem krītošām rudens lapām.
Tas būs ilgs,
ilgs,
ilgs
lapkritis.
Eju,
pāri augumam krīt dzeltenas,
sārtas, dzeltenas, sarkanas
lapas,
krīt
tik
bieži,
pilnīgi mani
no garāmgājēju skatieniem
aizsegdamas.
Tas ir mans lapkritis.

□ □ □

Jūra...

Un tā tomēr nav bezgalība.

Bet dvēsele ir bezgalība. Nemirstīga.

Maz par to domājam.

Ne tikai nospodrinām.

Novazājam.

Iztukšojam.

Lai atjēgtos, raugāties uz jūru.

Dvēsele saprot skaistumu –

jūra...

Dzīve?

Vai ir saulains,
puķu pilns ceļš, kas nostaigāts
līdz pat beigām? Kaut vai viens?
Nav.

Dzīve?

Kādēļ tu mums vispār esi dota?

Laime ir tik īsa –
kā izstieptu roku platums.

Viss pārējais –
kara gaitas.

Asinis.

Kapi.

Mierīgajā dzīvē – ak, tādas nav –
arī tajā nežēlīgas cīņas.

Un –

neaprakstāmais cilvēku stulbums.

Dzīve –

dramatiska viela.

□ □ □

Daudz rakstīts.
Gandrīz visu esmu uzrakstījusi.
Piecas minūtes vai pieci gadi
līdz brīvībai, bet
vairs nav laika.
Par visu, kas rakstīts,
var sacīt –
varēja skaistāk,
varēja labāk, galugalā – nekā nav.
Negribētu, ka par šo grāmatu,
ko pašlaik rakstu (un
domāju, ka rakstu
savu
pēdējo
grāmatu),
negribētu arī par šo tā sacīt.
Šī topošā grāmata –
tā ir tīra jūra, bez piesārņotības,
tīra
zila
jūra.
Mūsu nākotnes jūru –
vai spēšu?
Nečiksti!
Futbolists neņem bumbu rokās!
Man tagad
vajag,
lai seja nebūtu izolēta,
lai būtu ļoti skaidra galva.
... un tomēr beigubeigās –
neaizsniegt pilnību.
Vai vajag?

♡ ♡ ♡

Savu mūžu dzīvoju skaisti:
ko arī darīdama,
rakstu dzejoļus domās, jā, domās,
izstrādājot,
atrodot arvien labākus sinonīmus,
beigas, kur viss sintezēts,
nosvītrojot,
apraujot dzejoli. Tā labāk.
Pēc tam tūlīt aizmirstu, atkal domās
rakstu jaunu,
ko arī darīdama, un vēl jaunu
dzejoli,
dzejoli,
dzejoli –
visu izjaucot, it kā
pārbraucot ar roku, aizmirstot.
Katras dienas vakarā
uzrakstīju pēdējo
un to paturēju, nodrukāju grāmatās.
Tā nebija dzīve, kurai pārbrauc
kāpurķēdes.
Vai viss tiešām, kas bijis, ir pazudis? Lai.
Bet –
varbūt neuzrakstītie dzejoli ir
un strādā...

Viss, kā es dzīvoju viena,
 uz tevi attiecas,
 jūrā aug augumā vilnis,
 virs tā vairs tikai rokas.

1979

Iela iet visur.
 Iela iet cauri pagalmiem,
 Cauri pļavām,
 Cauri dzīvokļiem,
 Kur atzvēlušies klubkrēsli.
 Iela iet pāri Daugavai. Un
 zem kājām ūdens pludo.
 Iela iet cauri dziļiem mežiem. Un
 platie egļu zari met ēnas un
 met ēnas.
 Pāri kalniem iet iela,
 pāri jumtiem iet iela. Un
 neviens jumts nav pēdējais
 un nevar būt pēdējais.
 Kur šeit loģika? Loģika nekad nav pareiza.
 Iela iet Pētertorņa zelta gailim pāri.
 Iela iet uz zeltā gaiļa, un
 es esmu uz ielas.
 Tāpat kā mana ikšņa līnijas,
 iespiestas
 laikmetā.

Laika sejā
 raugos bez bailēm,
 pusstunda arī ir – laiks.
 Ja prot strādāt,
 ir vairāk laika un nevajag steigties
 (var gulēt desmit stundas naktī.)
 Dzīve ir ļoti,
 ļoti
 gara.
 Pēc kā novērtēt
 nodzīvoto
 mūžu?
 Pēc domāšanas.
 Ja nav laika domāšanai,
 tad labāk –
 aiziet...
 Ir vēl kas augstāks par laiku un
 dzeju.
 Tapšana.
 Tajā ir sīkumi,
 drumslas,
 kas visas ļoti svarīgas,
 no kurām top veselais.
 Tapšana.
 Nevis rezultāts.
 Jūtos laimīga, laimīga,
 bez bailēm.

○ ○ ○

Pa apli. Pat rokas putekļainas.
Pa apli. Pa apli putekļu vērpšanās.
Pa apli. Pa apli. Domāšanas atkārtotāšanās.
Visu laiku.
Visu laiku?
Visi griežas pa apli. Un vienmēr.
Visi? Un vienmēr?
Bet redzu vienu apli izjūkam.
Un aizstīdz prom, prom taisna līnija.
To izdarīt jābūt ļoti grūti.
(Zinu no skolas laikiem,
divas paralēlas līnijas bezgalībā krustojas.)
Gribu ar viņu satīkties kaut kur...
Bet vai varu?
Saņemu dzīvības jēgu kopā, dūrē.
Pārrauju. Nav apļa starp apliem.
Aizsteidzu prom, prom.
Mana taisne, mana patstāvīgā domāšana.

Rīga ir traģiska.
 Daudz rīdzinieku ir akli,
 vecie ļaudis,
 pusaudži, bērni...
 (Bet tie, kas redz, tieši tagad
 vislabāk
 redz,
 tie cīnās un dibina Tautas fronti.)
 Jā, daudz rīdzinieku ir akli. Jo –
 viņi ilgu laiku bijuši
 tumsā
 (ar veciem jēdzieniem jauno neredz).
 Tumsa pārvērš par aklu.
 Tagad ir par vēlu,
 tagad mēs esam gaismā,
 bet daudz par vēlu.
 Aklajiem rokās balti, viegli
 spieķīši,
 apkaltu galiņu. Klik-klik.
 Roka ar spieķīti
 iztausta ceļu
 un vērs uzmanību tiem,
 kas redz,
 lai neuzgrūstās.
 Ja nokāpj no ietves, tad
 balto spieķīti
 paceļ
 augsti,
 lai kāds braucējs vai
 caurbraucējs
 neuzbrauc.

Ceļu aklie zin, viņi ir rīdzinieki,
šeit dzimuši.

Bet atbraucēji, (cik savādi –
viss vairums atbraucēju ir akli)

(tumsa bij viscaur,
un ir vēl daudz kur.)

Jā, atbraucēji, tie sēž mājās un
skatās vienā punktā, jo –

viņi Rīgas ielas nezina.

Un arī spieķīšu viņiem nav.

(tie, kas redz, uzņemas ārstu darbu,
tie glābj,

lai arī tie faktiski ir

rakstnieki,

gleznotāji,

zinātnieki,

zemnieki,

strādnieki).

(Vai arī atbraucējus kāds ārstē
un glābj?)

Bērniem, kas nupat dzimst,

kas dzīvos gaismā,

es ieteiktu sargāties no kaktiem,

tur visur vēl tup

tumsa.

Ak dies, mana Rīga!

□ □ □

Agrāk es ticēju cilvēku vārdiem
(šis periods man bija
ilgs).
Tagad es norobežojos.
Vai šis nav akls pavēju pildītājs?
Vai šis nav uzlicis sev izkārtņi?
Arvien uzmanīgāk izsveru cita teikto vārdu
birumu,
un izvērusi –
tikai pamazām noticu.
Visbiežāk nenoticu.

Roku pacelšana.
Visā manā garajā dzīvē visvairāk bijusi
nepareiza rokas pacelšana.
Paklausīgums?
Nē, maz domāts.
Roku pacelšana –
ierasta un ikdienišķa forma.
Roku pacelšana devusi idejiskus uzdevumus (?!)
Tagad smieklīgi.
Jā, maz domāts.
Jā, tagad ir citāds īstenības
skatījuma veids.
Neprātīgu cerību pilna ir mana roka
paceļoties.
Un tomēr es vienmēr
nodrebu,
kad pienāk roku pacelšanas brīdis,
balsošana.
Mana roka jūtas
pie daudz kā
vainīga.

Dzīve vērsmo un kaist. Un
Rīga nokaist tai līdz.
Tā ir atkaltapšana.
– Sadedzini to dzejoli, nekur neder,
pieliec sērkociņu. –
Manuskripti nedeg.
Un liesmām cauri lasu
visu to pašu.
Dzīve vērsmo un kaist. Un
Rīga nokaist tai līdz.
Cauri liesmām lasu.
Tā ir atkaltapšana.

Nemeklējiet, netērējiet velti laiku,
aizgāja vēsturē.

Bet nedaudz
draugu
gribēja mani vēl un vēl satikt,
dzirdēt atbildes
uz jautājumiem,
uz tik dažādiem.
Arī viņi iegāja vēsturē,
viņi šķirstīja,
lasīja
manas dzejoļu grāmatas.
Vai tad daudz?
(Ieskaitu arī atdzejojumu,
ja tā ir grāmata.)
(Pirmās četras, to vidū vienu tulkoto,
atsviežu, tā vispār nav dzeja.)
(To, tā tad, nav.)
Pašlaik –
deviņas grāmatas.
(No tām divas atdzejotas grāmatas.)
(Nākošgad iznāks izlase.)
(Nupat rakstu jaunu
grāmatu –
arī šis dzejolis būs tajā,
nezinu iznākšanas
gadu. Nav jau
ieplānots.

Tad būs vienpadsmit grāmatas.

Un varbūt tā būs

pēdējā.)

Vienpadsmit.

(Topošajai grāmatai nosaukumu

jau atradu, neteikšu šobrīd. Un

tas, kas uzrakstīts, ir

arī mašīnrakstā

un sakārtots,

it kā būtu jau grāmata.)

(Spēlējos?

Nē, tā daudz vieglāk rakstīt.)

(Pašanalīze.)

Vienpadsmit.

Nemeklējiet, netērējiet velti laiku, aizgāja,
vēsturē.

Glezna
 vienmēr
 stāv pāri gleznotājam –
 gan gluži fiziskā garumā,
 gan gara lielumā.
 Heinrihsoni pārvieto savas gleznas
 istabā, kur dzīvo un strādā,
 pieslien pie klavierēm,
 vienu aiz otras,
 pie molbertiem –
 jāatbrīvo laukumi topošajam.
 Helēna Heinrihsone pārnes gleznu
 "Sieviete-Kristus",
 kas ir virsotne latviešu glezniecībā.
 Ivars Heinrihsons pārceļ
 mazu gleznu ar zirgu,
 viņš ir izslavēts zirgu meistars,
 bet –
 zirgu ir reti grūti uzdabūt.
 Glezna ir maza, bet –
 paceļas
 tālu pāri.
 Tapšana...

Februāris –
smago jūras vētru mēnesis.

Februāris –
plīstošo lielo logu mēnesis,

pa tukšo logu

nāk vētra,

un naktī graboši mētājas

iekšdurvju atslēgas.

Februāris –

no rīta bija doma

noiet pie jūras,

bet –

ceļā kā blīva

siena

vētra nāk pretī. Ne soli.

Tankkuģis "Ojārs Vācietis" (OYAR VATSIETIS).

Nešūpojas. Smags. Nopietns.

Kapteinis Strazdausks saka: "tagad

kuģa komanda ir 36, jo Vācieša sieva

Ludmila Azarova

ir ieskaitīta kuģa komandā."

Kuģis, smags.

Azarova atbild: "Uzskatu šī kuģa komandu

par daļu no savas ģimenes."

Kuģis, nopietns.

Mīli vairāk nekā jebkad.

To sev saku.

Jo tas ir nedrošs, kurš nāk,

kurš tikko vēl nāk.

Viņam dzīves plēnes krīt sejā.

Viņš neatrod skaistumu.

Viņam nav prieka.

Es nerakstu, bet –

iegravēju,

iekaļu vārdus:

mīli vairāk nekā jebkad.

1984

Nav iespējams sasniegt zvaigznes viena cilvēka mūžā.

Nav iespējams cilvēkam sasniegt savu zvaigzni.

Nav iespējams man sasniegt manu zvaigzni.

Nav iespējams...

Visa dzīve –

ir iešana uz zvaigzni.

Ir jānodod stafete nākošajam,

bet –

tikai tādām cilvēkam,

kas atkal visu

mūžu

veltīs zvaigznes sasniegšanai.

Bet –

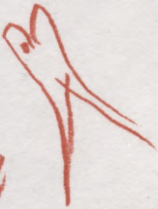
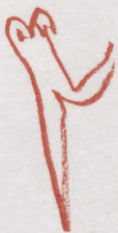
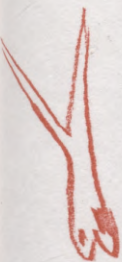
tajā stafetē būs daudz robu, jo –

ir maz cilvēku, kas visu mūžu

iet

uz

savu zvaigzni...

HH

Tu – gleznotāja, es – dzejniece.
Mēs, manuprāt, esam vienādas kā cilvēki.
Par mākslas vērtībām spried tu.
Domāju:
tapšana
nekad
nebeidzas.
Galvenais nav rezultāts.
Vai rezultāts vispār ir?
Kā domā tu?
Pirms nebūšu, teikšu tev:
uz visu skaties manā vietā. Kā domā tu?
Vajag dot necilvēcīgu smagumu,
būt pārliecinātam, pretoties sev.
Kā domā tu?

o o o o o o o o
Nelasu savas dzejoļu grāmatas,
jo –
dažreiz es šo to pašķirstu un redzu, ka
tagad
domāju
savādāk.

Vienas tās pašas lietas visu mūžu
var pārskatīt no jauna, meklēt, meklēt,
meklēt,
meklēt ko citu, nekā, kas ir.

Meklēt...

Tur vajag veselu nervu. Vajag –
saglabāt veselus nervus
un līdzsvaru? Vai tam vajag būt?
Laikam vajag.

Varbūt nevajag?

Kas pasacīs?

Mieru? Mieru vajag pašam, bet
darbam nevajag mieru.

Spēju rakstīt pēc ilga miega.
Tad manas smadzenes grib
strādāt.
Domas saslēdzas vien-
kopus.
Iešņāpju nostādni.
Apturu nevajadzīgus vārdu uz-
plūdus.
Iecērtu piešus apsīkumam.
Tradīciju apcērtu pavisam.
Meklējumi izplūst visā plašumā, bet –
es kļūstu stingra.
Uz papīra paliek maz rindu.
Spēju rakstīt pēc ilga miega,
ar rāmām rokām.

Agrāk tā nebija.
 Agrāk kafija un tabletes,
 lai rastos dzejolis.
 Tagad man vajag ilgu miegu
 un rāmas rokas,
 jā, it sevišķi rāmas rokas.
 Tad top dzejolis.
 Jo tagad katrs vārds
 skar
 smagāk.

Eņģelis pastiepis roku –
 lai sargātu,
 lai svētītu.
 Eņģelis, pastiepis sarkanu roku,
 bet –
 delna, draugi,
 eņģeļa delna ir
 balta,
 un pirksti iekšpusē balti.
 Delna ir –
 dvēsele.
 Tā ir piesātināta saruna.
 Esmu iegājusi mākslinieku mājoklī,
 tas ir plašs.
 Otrā sienas pusē ir
 klavieres,
 vīrs ar zirgu.
 Tas atkal ir spēcīgs dialogs.
 Esmu vienā rāvienā
 brīva
 no pesimistiskas pašlikvidācijas
 manā psihē
 draudošie bastioni atkāpjas.
 šeit man
 (kaut vai piecās minūtēs)
 dod daudz, pat pārāk daudz.
 (Cik dziļš.)
 ... eņģelis, pastiepis sarkanu roku,
 sniedz baltu dvēseli.

Iepazīt

var, skatoties uz cilvēka labo pusi.

Saprast viņu

var, skatoties uz kreiso pusi.

Manā labajā un kreisajā pusē

nav pretrunu,

bet –

ir dažādības.

Labajā –

mūžīgs nomods, kristāli, brīvība.

Kreisajā –

mudžeklis, daudz putekļu,

muļķības, kas pašu

novājina.

Ikviens, pa ielu iedams, kaut ko domā.

Es domāju, ka katra rinda,
ko rakstu,
atkarota nebūtībai.

Un tādēļ jautāju:
bet, ja tā ir nenozīmīga rinda?

Un atbildu:
ne jau man to izsvērt,
par to nav jādomā,
to pateiks laiks.

Varbūt būtu šo domu tālāk
risinājusi, ja
pēkšņi –

kāda diezgan pieaugusi meitene,
lielām acīm,
brūnām,
mani neapstādinātu,
jautādama:

– Vai jums nav kāda veca mantiņa,
ko es varētu nopirkt? Kaut kas
saglabājies

no priekš kara laikiem? –
Nē, man nekā tāda nav.

Laikam izskatos vecāka,
nekā esmu.

Jo labāk.

(šo dzejoli var nosaukt par
"iešanu")

(Var arī nosaukt par
"nākšanu".)

Katrā ziņā, tas ir mans tālums.

Jūra –

Sikie viļņi, kā saulē mazi spoguļiši.

Jūra –

Lēna un plati un plati viļņi.

Trotuārs, kas ved uz sapņu valsti.

(šo dzejoli var nosaukt par
diviem citātiem.)

"Mēs nākam no verdzības
un nežēlības valsts –

ar iztukšotām sirdīm un
iztukšotām dvēselēm."

"Nav nekā grūtāka kā veidot
suverenu personību."

Par šo citātu autoru var teikt:

"Te es stāvu un
citādi nevaru."

Katrā ziņā, tas ir mans tuvums
ar Tevi.

Sēžu uz nogāzta bērza.
 Apkārt senā Latvija. (Mežu tumsa.)
 (Bākas uguntiņa.)
 Aina pārmainās.
 Caur tālēm Rīgas duna.
 Sēžu uz nogāzta bērza.
 Ir dziņa
 iecirst dzīvei
 kā plēsējputnam ar knābi.
 Jo –
 apkārt nogāzti bērzi,
 izdangāts, melns
 ceļš,
 šķidrš mežs, kur draud briesmas.
 Sēžu uz nogāzta bērza.
 Vairs neesmu bērns, kas tic.
 Nemākulīgi ieraudos,
 sen nav ritējušas
 asaras.
 Manī ir gan spēks, gan bezpalīdzība.
 Nepazudīsim, paliksīm garā.
 Maļas un maļas
 domas.

□ □ □ □ □ □

Kas ar mani notiek nupat –

ne vairāk kā līdz potītei.

Bet –

tāds dziļums, kāds

plūru pasaules drupām virsū,

lielie kuģi iet pāri –

tas ar mani notiek tālumā.

Kas ar mani notiek nupat –

kā papeļu pūka sauļā.

1983

Kad biju augšā –
 liels pulsējums.
 Lejupslīde –
 īstenības skatījums, apzelēts.
 Urbjošas acis – pēc bremzes,
 jānoturas.
 Kas līdzēs? Pacietība? Piesātināta saruna?
 Ticība. Ticība?
 Lejupslīde –
 izgaismota apkārtnē, saprašana.
 Lejupslīde –
 un varbūt tas vēl tikai aizsākums
 tur – tais augšās, atklātuma padebesī.
 Bez pesimisma –
 boksā kājām jābūt vieglām, jādejo.
 Lejupslīde –
 pretī diena vējaina un nepazīstama.

Kas ir mīla?
Mīla ir siltums.
Tātad, mīla ir malka – izsmēja mani
audžumāte.

Jā.

Degu kā malka pamazām, karsti, brīžam
uzliesmojot.

Pēc tam būs ogles
(varbūt ir jau ogles?),
kas arī karsēs, sildīs, ļoti, ļoti ilgi.

Ogles

vajag paņemt saujās,
kad tās gandrīz aukstas,
lai āda nesagruzd,
sauju siltums sildīs

ogli,

malku,

mīlu

līdz pat mūža beigām.

Mīla –

uguns, kas dažādi pārtop.

– Vijolītes, svaigas vijolītes, –
piedāvājot, garām gāja māmuļa, –
vijolītes...

Mēs gulējām abi jūrmalas smiltīs.
 Karstā saulē.
 Man bija labi. Smaidīju.
 Pēkšņi –
 redzu, Tevis nav man blakām.
 Iespiedums smiltīs.
 Pīeceļos. Skatos visapkārt,
 Tu...
 Nekur...
 Neesi...
 Peldēties?
 Bet jūrā to vairs nedrīkst.
 Grozos. Skatos.
 (Pilna pludmale ļaužu. Smiekli.)
 Stāvu ilgi.
 (Ja visapkārt gulošie ļaudis
 ir sveši,
 tad to arī it kā nemaz nav.)
 Esmu viena.
 Man te ir jāpaliek, jo –
 šeit taču ir tavs
 iespiedums
 smiltīs.
 Varbūt tu atnāksi.
 Pēc manis.
 Man no šejienes vairs neaiziet.
 Mans augums peldkostīmā met
 ēnu.

○ ○ ○

(pret metro)
Es turu īkšķi, lai nebūtu
metro Rīgā.
Es arī. Es arī. Es arī.
Cik daudz šo "es arī".
Bet varbūt metro Rīgā tomēr uzceļ un
mans dzejolis izčākstēs.
Nebūt nē. Gribētu, lai šie vārdi
būtu iegravēti, lai dedzinātu un
paliktu mūžos.
Es arī. Es arī. Es arī.
Cik daudz šo "es arī".
Un aplaudēju "Padomju Jaunatnē"
speciālistu rakstam
"Vai mūsu pēcteči būs mums pateicīgi?"
Es arī. Es arī. Es arī.
Cik daudz šo "es arī".
Un tāpēc dungoju dziesmiņu
"metro nav draugs"
un turu īkšķi, lai nebūtu
metro Rīgā.
Es arī (Riekstiņš). Es arī (Kravalis).
Es arī (Solveiga, arī Aija).
(Es (Monta) nosaucu tikai tos,
kas sēdējām pie kafijas galdiņa Dubultos.)
(Nemūžam visus nenosaukt.)
Ir tauta šajos "es arī" –
pret metro.

□ □ □

Diena sastāv no pretimnācējiem.

Apmainos, kādam uzberu

bezrūpību, bet –

saņemu kļedzienu.

Apmainos, kāds man iesviež

prieku, bet –

es viņam grūžu šaubas.

Visu laiku apmainos, svešais ierit

asinsritē.

Neesmu bojā gājusi,

esmu aizgājusi tūkstošos

un no tūkstošiem

esmu uzkrājusies.

Katru dienu tramvajā iekāpju

citādāka, nekā izkāpju.

Tramvajā, mājup braucot, ieelpoju

smiltis,

benzīnu

pilnām nāsīm. Bet pati apzinos,

esmu citādāka,

esmu sevi kopā savākusi,

jaunu sevi,

ik dienas no jauna

esmu.

Vienīgi vecus solījumus izpildu, jo –

solījumus iebāžu kabatā.

Kabatās mēs nelienam,
mēs, pretimnācēji, kaisām pāri galvām
vai iesviežam sejā.

Redzi,
otreiz tev mani nesatikt.

Rīt
dialogs

būs –
savādāks.

Atšķirību nevar nepamanīt.

○ ○ ○

Mana garīgā seja
(ne jau ģipša galva) –
sieviete, kas nekad nav nēsājusi
baltu lakatiņu,
mati paspūruši,
uz pieres,
pāri uzacīm.
Jā, arī no ārējā var ko izlobīt.
Es līdzīga visiem, ne pārāka.
Dubultīgā kafija, un
tūlīt domās rosās dzejolis.
Mūžs aiztīnāts,
tajā bija karš. Bet vai pēc tam bija idille?
Pēckara deformētā dzīve.
Bet dzīve man plūda pāri,
pat dzejoļi neko neatspoguļo.
Dzejoļi
top
no iekšienes,
bet nezin kādēļ tā ir dzīves īstenība.
Tā ir citādāka nekā naturālā īstenība, bet –
tā ir būtiskā.
Es uztveru svešus ķermeņus,
svešus iespaidus,
es to visu samaļu, top iekšējais,
roka kāri raksta
kaut vai uz telegrammas blankas.

Viss, ar ko sastopos dzīvē,
priekš manis ir
dzejoji. Bet –
plīts, skaista servīze,
klubkrēsls,
tepiķis,
tas ir liekais, kas tiek atmests,
dzejoji, tādi pat, viss liekais tiek atmests,
nekad nav skaistu ainavu,
nav ārējās reālās dabas attēlošanas,
mani dzejoji
brīvā, lauzītā formā
ir traģiski,
optimistiski nedemonstrējoties –
mana garīgā seja.

Un tomēr dzeja nevar un
nedrīkst
būt galvenais mērķis. Ir kaut kas
augstāks
par cilvēka darbu.
Un arī: nevis slavas dēļ jādara.
Un vēl svarīgi: nevienādot dzeju
ar dzejnieka pasaules uzskatu.
Galvenais
mērķis
ir pats cilvēks,
un ne tikai viņa godīgums,
tas daudz par maz...

□ □ □

Visvairāk baidos no sevis.
Nesatriec neveiksme dzejā.
Ne arī mīlas mazumiņš
(Un vai tad ir maz? Kas ir daudz?).
Mokoši rakņājos sevī, plēšos,
ne vārda nebilzdama.
Cinisms? Grozos pirkstu galos.
Nē, izmisums. Jo –
taču likās, ka man ir pamati.
Likās, ka man ir pasaule
kopā ar daudziem.
Jā, jā, visvairāk baidos no sevis.

Turos pie gaisa,
jo nekā cita nav,
it nekā,
nevienu vārdu mutē.
Bet uz izmisušu cilvēku,
ar panīkušu ticību –
nevar pajauties.
Eksistence ir lieka dzīve
(bet, ja nav vārdu,
ir tikai eksistence).
Es tāda nebūšu,
būšu mierīga līdz bojā ejai,
būšu mierīga,
zināšu,
stipri vārdi manī lēnām aug.
Turos pie gaisa,
gaiss ir saindēts,
un es pati esmu saindēta,
ar pārveidotu organismu.
Turos.
Esmu mierīga.

Cilvēks

iet un iet, un iet,

jau uz četrdesmitgadu sliekšņa

(strauji aug kodolpotenciāls),

(talants – attieksme pret īstenību),

iet un iet, un iet,

jau uz piecdesmitgadu sliekšņa

(kodolpārbīvēta pasaule),

(talants deformē īstenību),

iet un iet, un iet,

jau septiņdesmitgadu sliekšņa

(zemes kodolnakts),

(zemes kodolnakts, kas ieilgs varbūt gadu),

(zemes kodolnakts, kas atnes ziemu),

(atnes ziemu un melnu tumsu),

nav nekādu vairs sliekšņu

(atjēdzieties! Vēl daļai cilvēku –

divdesmitgadu sliekšnis!),

(neviens nevienam nevar palīdzēt),

iet un iet, un iet

(caur tumsu, caur ziemu, caur gadu)

iet,

iet,

iet,

(Nē, tas nav tāds pats cilvēks ārēji.)

(Bet tomēr – ir tāds pats talants iekšēji.)

Birokrātisms,
 pie mums un visā pasaulē ir viena suga,
 mietpilsonība,
 kuras centrā ir daudz, daudz
 lieku lietu,
 kas cilvēkam nav vajadzīgas.
 Līdz ar to ir daudz rosišanās.
 Cik viegli un labi
 ir dzīvot bez liekā
 un vajag tik maz,
 pavisam maz.
 Un, ja kādu lietu ļoti vajag,
 to var domās iztēloties, izmantot,
 pēc tam viegli nojaukt, un
 atkal viss bez liekā.
 legravēju vārdus –
 vajag jaunu īstenību.

Visam pārējam jāatkāpjas,
ja gribi vēl
rakstīt
dzeju,
pateikt, kas būtu sakāms.
Viss, itin viss jāziedo
diendienā.
Es to pieņemu.
Visgrūtākais brīdis, kad dzejolis briest,
bet es nejūtu neko,
tikai zinu – taps
(te mana loma ļoti aktīva,
bet pavisam neredzama
pat pašai).
Un tapšana ir smags darbs,
bet tas jāmīl.
Tajā brīdī
man jāburzās cilvēkos,
jāsapinas ar citu domām.
Bet līdz mēram.
Atdoties
citam darbam nevaru.
Lielai dienas daļai
jābūt vientulībā. Un
jābūt pacietīgai. Un
jānotic sev.
Visam pārējam jāatkāpjas.

Ir tik savādi
 stāvēt pie sava portreta.
 Mākslinieks mani ir apstiprinājis.
 Esmu pacelta.
 Gleznā esmu nemirstīga.
 Un stāvu
 ar drebuli
 savas mūžības priekšā.
 Tā ir grāmatas recenzija bez vārdiem.
 Tā ir atbilde
 uz mūžīgajiem jautājumiem,
 kas esmu.
 Bet tad pagriežos un
 aizeju
 nedrošiem soļiem,
 atkal šaubīdamās, jo –
 mūžība palikusi aiz muguras.

Zvēru pie baltās papīra lapas.
 Cik varēšu, man būs par tevi, mīlestība, jo –
 tu esi mezglpunkts.
 Cik varēšu, man būs par tevi, Rīga, jo –
 tu esi divviru ozola durvis.
 Cik varēšu, man būs par tevi, rīdzinieki, jo –
 tev ļoti jāsteidzas, brāl.
 Cik varēšu, man būs par tevi, kompjūteri, jo –
 tehnika pārveido domāšanu.
 Uz visiem laikiem tā es palikšu.
 Zvēru pie baltās papīra lapas.
 Un tas ir stiprs zvērests.

bet tas ir
 pat pašam
 un tāpēc
 bet tas ir
 tajā laikā
 man jābūt
 jāsapinas
 Bet šis
 Atdoties
 citam
 Lielai
 jābūt
 jābūt
 jānotic
 Visam

□ □ □

Dubultos.

Nakts.

Jau guļu, jau vēls.

Cauri plānajiem, sārtajiem aizkariem

spīd sarkans mēness,

līks,

dilstošs,

sarkaniem ragiem. Spīd.

Bet es jau iemiegu un nebūt

neapšaubu,

ka mēness mani paņēma līdzī

uz viena raga.

Tikai no rīta zināju,

ko likšu kaut kāda

dzejoļa vidū,

zināju,

ka to likšu iekavās,

bet dzejoli nezināju.

Nakts.

Jau vēls, atkal –

kaut kas traks! –

sarkans mēness ar

sarkaniem līkiem ragiem.

Un atkal es ne par ko nešaubos.

Totiesu dienā uzrakstīju

visu dzejoli, bet –

bez beigām.

Diena.

Stāvu lodžijā,
nevaru novērsties no varavīksnes
visās spektra krāsās,
gara,
viens gals iemērcies jūrā,
otrs iekrīt Lielupē.
Izlicās augsta.

Tajā dienā uzrakstīju dzejoļa
beigas.

Aiz mēness, jā, aiz mēness,
aiz zvaigznēm, jā, aiz zvaigznēm esmu,
un klusē, un klusē, ne vārda,
ne vārda.

(Tā sākās dzejolis...)

Un tad vajag domāt, tad vajag
atrast

vienu vienīgu vārdu,
lai dzejolis taptu –
vai vakar presē lasītu,
vai dzirdētu tramvajā, vai sarunās.

Un – jā, tas ir atrasts,
jā, vārds ir rokā –
kāpurķēdes.

Ap šo vārdu var

un vajag

rakstīt daudz:

par sevi, par citiem, par politiku,
par mīlu, to, ko vārds grib,
to, ko vārds grib.

(un tad dzejolis jāraksta...)

Un jābūt tā, lai tas

vajadzīgs visiem,

daudziem,

vienam.

(tas ir neiedomājami grūti...)

Bet jāsmejas,

ja tas vajadzīgs tikai pašam.

Vasara ir neizstāstāma.
Tāpat kā
es esmu neizstāstāma.
Vasaras aiziešana ir nenovēršama.
Tāpat kā
asteres manī ir nenovēršamas,
esmu pilna ar asterēm.
Logs ir ļoti liels un ļoti dziļš,
esmu
turpat, kur logs.
Bet –
gaišums manī ir lielāks,
ir dziļāks.

1986

o o o

Ļaujieties noburties,

lai

vārdi

nav

vientuļi.

(Vārdi ir vientuļi, un dzejnieks ir vientuļš,
bet – tā ir cita doma.)

Brīnumi noteikti notiek, tādēļ –

Ļaujieties noburties, lasītāji,

lai

vārdi

nav

vientuļi.

Brīnumš notika, kad Latvija

kļuva patstāvīga, mūsu

mūsu Latvija.

(Var arī šodien rakstīt par mīlestību.)

Un tomēr –

es nešaubos, ka šodienai

vajag

politisku dzeju.

(Politisku dzeju rakstīt ir grūti.)

Mūsu dzīve ir īre, veikali pēc maizes,

sarunas ejot un rindās.

Dažreiz trūkst spēka teikt –

“es zinu”,

un es saku –

“es ticu”.

HH

Bet jūtu (kaut citi neredz), stāvu
kā kails koks
un saku – “es nešaubīgi zinu, ka paliks
uz barikādēm izcīnītā brīvība,
mūžam,
mūžam.

Būtu jādomā, ka mēs nemaz vēl
neesam gatavi dzīvot šodienas
Latvijā, jo ilgi esam bijuši un tapuši
gluži citādā vidē.

Un tomēr –
laikam, dzīvojot citādā vidē, mēs
sen,
sen,
sen –

esam jutušies un dzīvojuši mūsu
šodienas patstāvīgajā Latvijā.

To spilgti apliecina kāds pasens
Gunāra Priedes

raksts “Cīņā” – “Trīs sauļas smilšu...”

Tas ir ļoti pareizs raksts, un nešaubos,
ka šis raksts paliks vēsturē
(toreizējais liecinieks).

Ir nozīme šeit, uz ielas, sacītajiem
vārdiem, bet –
nesalīdzināmi lielāka nozīme
savas domas pateikt dzejolī “Dienā”.

Tādēļ –
rakstiet, dzejnieki, avīzei
un tikai pēc tam
domājiet par grāmatu.

Tādēļ –
draugs un dzejnieks, "Lēzenās mūžības" autor,
kas tikai pirms nedaudz vien gadiem
man šo grāmatu dāvāja ar ierakstu
"Vieniem spārniem lidojot",
raksti, dzejnieks, avīzei, sastapsimies –
avīzē, runājot
masām.

Un lasītāji –

lai
vārdi
nav
vientuļi,

ļaujieties noburties.

○ ○ ○
Es neesmu caurejama,
manī viss paliek, saglabājas,
man ir tēva, kurzemnieka, raksturs.
(Bet –
es gan labi redzu, ka
Latvija
vēl daudziem cilvēkiem ir tikai
caurbraucamā sēta,
un tie cits citam saka –
šeit
tomēr kjūst par grūtu.)
(Šie paši daudzie cilvēki plecus rausta:
šeit
ir tik godīgi cilvēki, jā gan, lielākā daļa,
un –
domā viņi savādāk.
Godīgs cilvēks! Tāds vispār nevar būt.
Jā,
šiem daudziem cilvēkiem
Latvija
ir caurbraucamā sēta.)

Es neesmu caurejama,
es labi zinu savu dzīves ceļu,
šis ceļš ienāk manī,
godīgs,
kvēls,
manī ienāk un manī paliek.

Es neesmu caurejama,
pār tevi daudz zvaigžņu krīt,
es saglabāšu visas šīs zvaigznes tev,
Latvija.

Es neesmu caurejama,
ābele ar zelta āboliem spīd,
es visus zelta ābolus
saglabāšu tev,
Latvija.

Es neesmu caurejama,
Latvija.

○ ○ ○

Tapšana.

Tapšanā ir daudz kā briesmīga,
lielā sarežģītība,
ārkārtīgais,
kas pašlaik notiek mūsu zemē,
ikdienā,
mūsu acu priekšā.

Tapšana.

Pareizi Imants Ziedonis raksta
avīzē, ka
ne tik daudz ekonomiskās grūtības
mūs pašreiz
bremzē
un
nomāc, bet –
cilvēkiem pārāk maz
dvēseles,
jārada garīgums, mūsu dzimtenes
cilvēki jāapdvēseļo.

Tapšana.

Atdosimies pilnīgi –
tu, es,
visa mūsu tauta.

Tapšana –

mīlēsīm vairāk nekā jebkad.

Tapšana.

□ □ □

"Cenas ir tik dārgas, ka mēs varam
ēst maizi ar sieru (vai pliku maizi)
un tēju," –
runā ļaudis.

Tas ir tiesa. Un –

dzejnieks

viņu vidū ir ļoti noskumis. Viņš zin –
mēs, visi;
iedami
spraucamies
caur ļoti šauru adatas aci.

"Vai piedzīvosim platu adatas aci?"

"Jā gan," saka

dzejnieks:

"Būs tik plata, ka varēs kaut vai
pasēdēt

uz diviem krēsliem,

bet –

mēs neviens (neviens no latviešiem)

nekad

uz diviem krēsliem nesēdēsīm."

Kāds

vecs

vīrs

iebilda:

"Ak šaura jums tā adatas acs?

Nē,

nespļausim tajā ugunī,

kas

mums

rādījusi ceļu." Un viņam ir taisnība.

"Mēs aizmirsām vezumus," teica
dzejnieks,
viņš, rādīdams uz aizmuguri,
skubināja:
"Tie ir dzīves vezumi, tie smagie, daudzie,
tur mums pašiem jāiejūdzas,
tie
mums
jāvelk
uz nākotni."

SATURS

"Neatskatos..." (1988)	5
"Tuvs..." (1988)	7
"Kāds šad tad piezvana un klusē..." (1988)	8
"Ir vēsas..." (1969)	9
"Manā atmiņā iekalta šāda saruna..." (1989)	11
"Pašlaik..." (1988)	12
"Man vairs nepatīk..." (1988)	13
"Uzticos svešam..." (1988)	14
"Ir labi, ka tik pamatīgi sagrauta..." (1988)	15
"Mēs stāvam lokā ap tevi, Jāni..." (1988)	16
"Tu noliedzoši purini galvu..." (1988)	17
"Jānis stāv pļavu vidū, un..." (1989)	18
"Mierīga, pierādījumus neprasoša pārliecība..." (1988)	19
"Tro-tro-tro..." (1969)	20
"Kaut kas uzrūgst..." (1988)	22
"Nepārskatāma ir nākotne..." (1989)	23
"Laiks parāda katra lielumu un..." (1988)	24
"O, biju tādā frontē, kur ierocis..." (1989)	25
"Jā, dzeja nenoveco, bet ..." (1989)	26
"Pirksti..." (1988)	27
"Projāmslīdošie "tagad"..." (1988)	28
"Izrādās, pati sevi nepazīstu..." (1988)	29
"Tu esi savijņots..." (1988)	30
"Pašlaik katru tukšvārdību..." (1988)	31

"Jāiet. (Dieviņš bārās.) (Nospēra pērkons.)..." (1989)	32
"Jā, mana jūra pašlaik ir stāva..." (1981)	33
"Sienas. Mūri..." (1988)	34
"Nepārtrūkstoša intensitāte – zinu..." (1988)	35
"Tā ir pēdējā kauja..." (1988)	36
"Vēl mani apspīd..." (1988)	37
"Nakts..." (1988)	38
"Trausls. Cik trausls ir šodien cilvēks..." (1989)	39
"Sliktums – visu..." (1990)	40
"Noteikti vajag galējības..." (1988)	41
"Vajadzība, vēlēšanās būt mīlētai..." (1988)	42
"Mīla nav paņemama..." (1988)	43
"Mēs dzīvojam sarežģītā laikā..." (1988)	44
"Negaidiet no šī dzejoļa neko citu kā..." (1969)	45
"Karu mēs izkarojām..." (1988)	47
"Šodien ir tā..." (1988)	48
"Saule..." (1990)	49
"Ieeju..." (1988)	50
"Viņa tā bija..." (1988)	51
"Visā jūsu bezgaldaudzo balsu kopumā..." (1988)	52
"Pašlaik krīt lapas..." (1989)	54
"Jūra..." (1990)	56
"Dzīve..." (1989)	57
"Daudz rakstīts..." (1989)	58
"Savu mūžu dzīvoju skaisti..." (1988)	59
"Viss, kā es dzīvoju viena..." (1979)	60
"Iela iet visur..." (1988)	61

"Laika sejā..." (1988)	62
"Pa apli. Pat rokas putekļainas..." (1988)	63
"Rīga ir traģiska..." (1988)	64
"Agrāk es ticēju cilvēku vārdiem..." (1990)	66
"Roku pacelšana..." (1989)	67
"Dzīve vērsmo un kaist. Un..." (1988)	68
"Nemeklējiet, netērējiet velti laiku..." (1988)	69
"Glezna..." (1989)	71
"Februāris..." (1990)	72
"Tankkuģis "Ojārs Vācietis" (OYAR VATSIETIS)..." (1990)	73
"Mīli vairāk nekā jebkad..." (1984)	74
"Nav iespējams sasniegt zvaigznes viena cilvēka..." (1990)	75
"Tu – gleznotāja, es – dzejniece..." (1990)	76
"Nelasu savas dzejoļu grāmatas..." (1990)	77
"Spēju rakstīt pēc ilga miega..." (1990)	78
"Agrāk tā nebija..." (1989)	79
"Eņģelis pastiepis roku..." (1989)	80
"Iepazīt..." (1989)	81
"Dzeja, tas ir – rakstīt par sevi..." (1989)	82
"Ikviens, pa ielu iedams, kaut ko domā..." (1989)	83
"Šo dzejoli var nosaukt par..."	84
"Sēžu uz nogāzta bērza..." (1988)	85
"Kas ar mani notiek nupat..." (1983)	86
"Kad biju augšā..." (1989)	87
"Kas ir mīla..." (1989)	88
"Mēs gulējām abi jūrmalas smiltīs..." (1989)	89
"(pret metro)..." (3.4. 1998)	90

"Diena sastāv no pretimnācējiem..." (1986)	91
"Mana garīgā seja..." (1988)	93
"Un tomēr dzeja nevar un..." (1988)	95
"Visvairāk baidos no sevis..." (1988)	96
"Turos pie gaisa..." (1988)	97
"Cilvēks..." (1988)	98
"Birokrātisms..." (1988)	99
"Visam pārējam jāatkāpjas..." (1988)	100
"Ir tik savādi..." (1985)	101
"Zvēru pie baltās papīra lapas..." (1986)	102
"Dubultos..." (1988)	103
"Aiz mēness, jā, aiz mēness..." (1988)	105
"Vasara ir neizstāstāma..." (1986)	106
"Ļaujieties noburties..."	107
"Es neesmu caurejama..."	110
"Tapšana..."	112
"Cenas ir tik dārgas, ka mēs varam..." (1993)	113

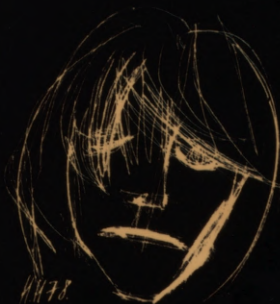
Monta Kroma

JĀNIS

dzeja

Izdevniecība "Sol Vita"
Reģ. apl. nr. 2-0714
Bruņinieku ielā 57, Rīgā
Tel. 7 310761

Iespiesta un iesieta SIA "Tipogrāfija Ogrē"
Brīvības ielā 31, Ogrē, LV 5001

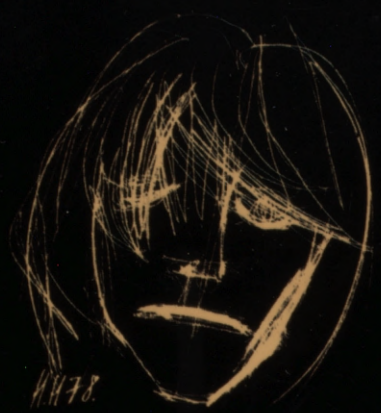

Monte Kroma
1919—1994

Montis, esklis, tu
pa Tam dzejas
grāmatsim.

Pirmo pēchātes
— Tava Helena
2000g. Rīga

2001-3
-216

Monte Kroma
1919-1994

Montis, esklitu
pa Tamu dzejas
grāmatsim
Pirmo pēchones
- Tana Kuleha
2000g. Rīga